

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 2001-2002**

11 JANUARI 2002

Wetsontwerp houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Singapore op 10 december 1996, tot wijziging van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Singapore tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Singapore op 8 februari 1972

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	8
Aanvullende Overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Singapore tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Singapore op 8 februari 1972	10
Voorontwerp van wet	17
Advies van de Raad van State	18

SÉNAT DE BELGIQUE**SESSION DE 2001-2002**

11 JANVIER 2002

Projet de loi portant assentiment à la Convention additionnelle, signée à Singapour le 10 décembre 1996, modifiant la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Singapour tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu, signée à Singapour le 8 février 1972

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	8
Convention additionnelle modifiant la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Singapour tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu, signée à Singapour le 8 février 1972	10
Avant-projet de loi	17
Avis du Conseil d'État	18

MEMORIE VAN TOELICHTING

De Regering onderwerpt heden aan uw goedkeuring de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Singapore op 10 december 1996, tot wijziging van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Singapore tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Singapore op 8 februari 1972.

A. Algemene context

De Overeenkomst tussen België en Singapore werd heronderhandeld op vraag van België, ter uitvoering van de beslissing van de Ministerraad van 17 mei 1991, met het oog op, enerzijds, het toepassen van het interne recht inzake de verrekening van de in het buitenland betaalde belastingen met de Belgische belasting (Forfaitair gedeelte van Buitenlandse Belasting) en, anderzijds, het toepassen van een meer beperkend beleid inzake «tax sparing» (verrekening van niet werkelijk geheven buitenlandse belastingen met de Belgische belasting).

De Ministerraad heeft met name beslist dat het voordeel van de verrekening van niet werkelijk geheven buitenlandse belastingen voorbehouden moet zijn voor internationaal erkende ontwikkelingslanden. Aangezien Singapore geen ontwikkelingsland meer is, was het gepast een eind te stellen aan de «tax sparing» clausule vervat in de met dit land gesloten Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting, aangezien het doel ervan is weggevallen.

In feite stelt de Aanvullende Overeenkomst geen abrupt einde aan het voordeel van «tax sparing». De Aanvullende Overeenkomst voorziet in een overgangsperiode van 5 jaar (hernieuwbbaar mits akkoord van de bevoegde autoriteiten van de twee Staten) te rekenen vanaf de datum waarop de Aanvullende Overeenkomst uitwerking heeft. Gedurende die periode is de toekenning van het voordeel van «tax sparing» onderworpen aan meer beperkende voorwaarden (zie punt C.1 hierna).

Hoewel de heronderhandeling hoofdzakelijk heeft geleid tot een actualisering van de bepalingen die het vermijden van dubbele belasting in België regelen, om die bepalingen in overeenstemming te brengen met de evolutie van het interne recht en om de draagwijdte van de «tax sparing»-clausule waarin de Overeenkomst voorziet in te perken, werd eveneens van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele andere wijzigingen aan de Overeenkomst aan te brengen, met name de vermindering van bepaalde tarieven van bronheffingen.

EXPOSÉ DES MOTIFS

Le Gouvernement soumet aujourd’hui à votre approbation la Convention additionnelle, signée à Singapour le 10 décembre 1996, modifiant la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Singapour tendant à éviter la double imposition en matière d’impôts sur le revenu, signée à Singapour le 8 février 1972.

A. Contexte général

La Convention entre la Belgique et Singapour a été renégociée à la demande de la Belgique, consécutivement à la décision du Conseil des Ministres du 17 mai 1991, en vue de permettre, d'une part, l'application du droit interne en matière d'imputation sur l'impôt belge des impôts payés à l'étranger (Quotité Forfaitaire d'Impôt étranger) et, d'autre part, l'application d'une politique plus restrictive en matière de «tax sparing» (imputation sur l'impôt belge d'impôts étrangers non effectivement perçus).

Le Conseil des Ministres a notamment décidé que le bénéfice de l'imputation d'impôts étrangers non effectivement perçus devait être réservé aux pays reconnus internationalement en développement. Singapour n'étant plus un pays en développement, il convenait de mettre fin à la clause de «tax sparing» contenue dans la Convention de double imposition conclue avec ce pays, celle-ci étant devenue sans objet.

En fait, la Convention additionnelle ne met pas fin de manière brutale à l'avantage du «tax sparing». Elle prévoit une période transitoire de 5 ans (renouvelable moyennant accord des autorités compétentes des deux Etats) à compter de la prise d'effet de la Convention additionnelle. Durant cette période, des conditions plus restrictives sont mises à l'octroi de l'avantage du «tax sparing» (voir point C.1 ci-après).

Si la renégociation a essentiellement permis d'actualiser les dispositions réglant la prévention de la double imposition en Belgique, de manière à les rendre conformes à l'évolution du droit interne et à limiter la portée de la clause de «tax sparing» prévue par la Convention, elle a également été mise à profit pour apporter à la Convention quelques autres modifications, notamment la réduction de certains taux de retenue à la source.

B. Europese juridische context

Artikel 220, lid 1 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, nodigt de Lidstaten uitdrukkelijk uit onderling de onderhandelingen aan te vatten om dubbele belasting binnen de Europese Gemeenschap af te schaffen. Inzake de relaties met derde Staten, bepaalt het Verdrag niets terzake. Door geen enkele uitdrukkelijke bevoegdheid te geven aan de Europese Commissie om in naam van de Lidstaten verdragen af te sluiten inzake directe belastingen, laat het dientengevolge de volledige vrijheid aan de Lidstaten om dubbele belasting met derde Staten uit te sluiten. Ingevolge verscheidene arresten van het Europees Hof van Justitie is het echter toegestaan dat de Unie, onder bepaalde voorwaarden, akkoorden kan sluiten met derde Staten binnen de gehele reikwijdte van de doelstellingen, bepaald in het eerste deel van het Verdrag (artikelen 1 tot 7c). Hiertoe moet de te onderhandelen materie het voorwerp zijn van gemeenschappelijke voorschriften binnen de Unie en moet het te onderhandelen akkoord betrekking hebben op deze voorschriften. Tot nu toe heeft de Commissie geen enkel initiatief genomen om gemachttigd te worden om met derde Staten te onderhandelen over dubbelbelastingverdragen.

Overigens hebben de Lidstaten hun bevoegdheid behouden inzake de directe belastingen, zelfs indien de Europese Gemeenschap in principe over harmoniserende bevoegdheid beschikt krachtens artikel 100 van het Verdrag. De Raad stelt inderdaad met eenparigheid van stemmen richtlijnen vast voor het nader tot elkaar brengen van de wetgevende, regelgevende en administratieve bepalingen van de Lidstaten die rechtstreeks van invloed zijn op de instelling of de werking van de gemeenschappelijke markt. Tot nu toe werd deze harmoniserende bevoegdheid slechts op zeer beperkte wijze toegepast. De richtlijnen, bepaald door de Raad, hebben enkel betrekking op de verrichtingen tussen inwoners van verschillende Lidstaten; de relaties tussen Lidstaten en derde Staten worden niet of slechts nauwelijks beoogd.

In de huidige Europese juridische context is derhalve de bevoegdheid van de Lidstaten inzake het sluiten van overeenkomsten tot het vermijden van dubbele belasting met derde Staten, volledig blijven bestaan.

C. Technische bepalingen

I. Vermijden van dubbele belasting in België (artikel VI)

Artikel 23 van de Overeenkomst wordt op zulke manier gewijzigd dat het Belgische interne recht, met name inzake FBB, integraal van toepassing is.

B. Contexte juridique européen

L'article 220, alinéa 1 du Traité instituant la Communauté européenne invite expressément les Etats membres à entamer des négociations entre eux en vue d'éliminer la double imposition à l'intérieur de la Communauté européenne. En ce qui concerne les relations avec les Etats tiers, le Traité ne stipule rien en la matière. Ne donnant aucune compétence expresse à la Commission européenne pour conclure des traités au nom des Etats membres en matière d'impôts directs, il laisse dès lors toute latitude à ces derniers d'éliminer la double imposition avec les Etats tiers. Suite à divers arrêts de la Cour de Justice européenne, il est toutefois admis que l'Union peut, suivant certaines conditions, conclure des accords avec des Etats tiers dans toute l'étendue des objectifs définis dans la première partie du Traité (articles 1 à 7c). Pour ce faire, il faut que la matière à négocier fasse l'objet de règles communes à l'intérieur de l'Union et que ces règles soient affectées par l'accord à négocier. A l'heure actuelle, la Commission n'a pris aucune initiative visant à être autorisée à négocier des conventions de double imposition avec les Etats tiers.

Par ailleurs, les Etats membres ont conservé leurs compétences à l'égard des impôts directs, même si la Communauté européenne dispose d'une compétence concurrente de principe en vertu de l'article 100 du Traité. Le Conseil, statuant à l'unanimité, arrête, en effet, des directives pour le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des Etats membres qui ont une incidence directe sur l'établissement ou le fonctionnement du marché commun. Jusqu'à présent, cette compétence concurrente n'a été mise en œuvre que de manière très limitée. Les directives arrêtées par le Conseil n'intéressent que les opérations entre résidents d'Etats membres différents, les relations entre Etats membres et Etats tiers ne sont que très peu ou pas concernées.

Dans le contexte juridique européen actuel, la compétence des Etats membres est dès lors demeurée entière lorsqu'il s'agit de conclure des conventions préventives de la double imposition avec les Etats tiers.

C. Dispositions techniques

I. Prévention de la double imposition en Belgique (article VI)

L'article 23 de la Convention est modifié de manière à permettre l'application intégrale du droit interne belge, notamment en matière de QFIE.

De bepaling inzake «tax sparing» die in de bestaande Overeenkomst is voorzien, gaat verder dan het eenvoudigweg vermijden van dubbele belasting. Die bepaling voorziet in de toekenning van een buitenlands belastingkrediet wanneer in Singapore geen belasting is geheven op de desbetreffende interest en royalty's overeenkomstig een bijzondere wetgeving die tot doel heeft de economische expansie van Singapore te bevorderen. De toekenning van «tax sparing» blijft behouden maar de draagwijdte ervan wordt door de Aanvullende Overeenkomst beperkt:

— er wordt voortaan slechts «tax sparing» verleend voor interest en royalty's die worden verkregen uit investeringen die rechtstreeks en duurzaam verbonden zijn met ontwikkelingsprojecten op het gebied van handel of nijverheid in Singapore en die deel uitmaken van het samengevoerde inkomen voor de belastingheffing in België van de genieter en dit, enkel wanneer de desbetreffende inkomsten van belasting zijn vrijgesteld in Singapore ingevolge bijzondere en tijdelijke maatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van Singapore;

— de verrekening wordt beperkt tot 10% van het brutobedrag van de interest en 5% van het brutobedrag van de royalty's (in plaats van 15% zoals voorzien in de bestaande Overeenkomst) en mag in geen geval meer bedragen dan het bedrag van de Belgische belasting dat overeenstemt met de desbetreffende inkomsten.

Daarenboven zal die clausule in beginsel slechts van toepassing zijn gedurende een periode van vijf jaar te rekenen vanaf de datum waarop de Aanvullende Overeenkomst uitwerking heeft; het gaat dus in feite om een overgangsbepaling die op termijn tot de volledige afschaffing van de «tax sparing» clausule zal leiden.

II. Andere wijzigingen

a) Artikel I

De definitie van vaste inrichting is op dusdanige wijze uitgebreid dat het verstrekken van diensten, daaronder begrepen adviezen, door een onderneming door middel van loontrekkers of andere personeelsleden die de onderneming daarvoor heeft in dienst genomen, ook in aanmerking komt, maar enkel wanneer zodanige werkzaamheden worden uitgeoefend gedurende een tijdvak of tijdvakken waarvan de duur in totaal meer dan 90 dagen in enig tijdvak van twaalf maanden bedraagt.

La disposition de «tax sparing» prévue par l'actuelle Convention va au-delà de la simple prévention de la double imposition. Elle prévoit l'octroi d'un crédit d'impôt étranger alors qu'aucun impôt n'est perçu à Singapour sur les intérêts et les redevances concernés en vertu d'une législation particulière visant à promouvoir l'expansion économique de Singapour. L'octroi d'un «tax sparing» est maintenu mais la Convention additionnelle en restreint la portée:

— elle est accordée pour les intérêts et redevances tirés d'investissements directement et durablement liés à des projets de développement industriel ou commercial à Singapour et compris dans le revenu global soumis à l'impôt belge du bénéficiaire et ce, uniquement lorsque les revenus concernés ont été exemptés d'impôt à Singapour en raison de mesures spéciales et temporaires destinées à promouvoir le développement économique de Singapour;

— l'imputation est limitée à 10% du montant brut des intérêts et 5% du montant brut des redevances (au lieu des 15% prévus par l'actuelle Convention) et ne peut en aucun cas excéder le montant de l'impôt belge proportionnellement afférent aux revenus concernés.

En outre, cette clause ne s'appliquera, en principe, que pendant une période de 5 ans à compter de la prise d'effet de la Convention additionnelle; il s'agit donc en fait d'une mesure transitoire qui aboutira, à terme, à la suppression complète de la clause de «tax sparing».

II. Autres modifications

a) Article I

La définition de l'établissement stable a été élargie de manière à viser également la fourniture de services, y compris les services de consultants, par une entreprise agissant par l'intermédiaire de salariés ou d'autre personnel engagé à cette fin, mais seulement lorsque des activités de cette nature se poursuivent pendant une ou des périodes dont la durée totale excède 90 jours au cours d'une période de douze mois.

b) Artikelen II en III

De tarieven van de bronheffingen die van toepassing zijn op interest en royalty's, worden als volgt gewijzigd:

- met betrekking tot interest (artikel II) wordt het tarief teruggebracht van 15% naar 10%, wat overeenstemt met het verdragsbeleid van België;
- met betrekking tot royalty's (artikel III): het huidige stelsel (volledige vrijstelling of onbeperkte belastingheffing, naar het geval) wordt vervangen door een uniform tarief van 5%.

c) Artikel IV

Artikel 15 van de bestaande Overeenkomst, dat betrekking heeft op vennootschapsleiders, wordt in overeenstemming gebracht met de clausules die daaromtrent in de recent door België gesloten overeenkomsten zijn vastgelegd; met name wordt bepaald dat de beloningen verkregen door werkende vennoten, naar het voorbeeld van de beloningen verkregen door bestuurders die dagelijkse werkzaamheden van leidinggevende of van technische aard uitoefenen, belastbaar zijn overeenkomstig de verdragsregels die gelden terzake van loontrekkers.

d) Artikel V

Pensioenen en lijfrenten blijven belastbaar in de woonplaatsstaat van de genieter. De vertegenwoordigers van Singapore hebben echter ermee ingestemd in artikel 17 van de bestaande Overeenkomst een bepaling in te voegen die de heffingsbevoegdheid toekent aan de bronstaat met betrekking tot pensioenen en andere uitkeringen betaald ter uitvoering van de sociale wetgeving of van een algemeen stelsel dat door een overeenkomstsluitende Staat is georganiseerd ter aanvulling van de voordelen waarin de genoemde wetgeving voorziet (zoals het pensioensparen in België).

e) Artikel VII

In artikel 24 van de bestaande Overeenkomst werd een bepaling opgenomen waardoor België de roerende voorheffing kan heffen op dividenden van deelnemingen die wezenlijk zijn verbonden met een vaste inrichting in België van een vennootschap die verblijfhouder van Singapore is. Die clausule zal evenwel geen praktische draagwijdte hebben daar de overeenkomende bepalingen van het WIB 92 ondertussen door de wet van 30 januari 1996 zijn opgeheven.

f) Artikel VIII

De bijzondere bijdrage verschuldigd in het geval van inkoop van eigen aandelen door een Belgische

b) Articles II et III

Les taux de retenue à la source applicables aux intérêts et redevances sont modifiés comme suit:

- en ce qui concerne les intérêts (article II), le taux est ramené de 15% à 10%, ce qui est conforme à la politique conventionnelle de la Belgique;
- en ce qui concerne les redevances (article III): le système actuel (exemption totale ou imposition non limitée selon les cas) est remplacé par un taux uniforme de 5%.

c) Article IV

L'article 15 de l'actuelle Convention, relatif aux dirigeants de sociétés, est aligné sur les clauses contenues dans les conventions récentes de la Belgique; il précise notamment que les rémunérations reçues par les associés actifs, à l'instar des rémunérations des administrateurs exerçant une activité journalière de direction ou de caractère technique, sont imposables selon les règles conventionnelles applicables aux travailleurs salariés.

d) Article V

Les pensions et les rentes restent imposables dans l'Etat de résidence du bénéficiaire. Les représentants de Singapour ont toutefois accepté d'insérer à l'article 17 de l'actuelle Convention une clause qui attribue le pouvoir d'imposition à l'Etat de la source en ce qui concerne les pensions et autres allocations payées en exécution de la législation sociale ou d'un régime général organisé par un Etat contractant en vue de compléter les avantages prévus par cette législation (comme l'épargne-pension en Belgique).

e) Article VII

Une disposition permettant à la Belgique de prélever le précompte mobilier sur les dividendes de participations se rattachant effectivement à un établissement stable en Belgique d'une société résidente de Singapour a été insérée à l'article 24 de l'actuelle Convention. Cette clause n'aura toutefois aucune portée pratique, la loi du 30 janvier 1996 ayant entre-temps abrogé les dispositions correspondantes du CIR 92.

f) Article VIII

La cotisation spéciale due en cas de rachat par une société belge de ses propres actions ou en cas de

vennootschap of naar aanleiding van de verdeling van haar maatschappelijk vermogen werd opgeheven; paragraaf 1 van artikel 27 kon niet meer worden toegepast en werd geschrapt.

III. Inwerkingtreding

Krachtens artikel IX zal de Aanvullende Overeenkomst in België van toepassing zijn:

- wat bronbelastingen betreft, op inkomsten toegekend of betaalbaar gesteld op of na 1 januari 1997;
- wat de andere belastingen betreft, op inkomsten van belastbare tijdperken die eindigen op of na 31 december 1997.

Rekening houdend met de termijnen vereist door de procedure tot goedkeuring van de Aanvullende Overeenkomst, zullen de bepalingen van deze Overeenkomst van toepassing zijn met terugwerkende kracht. Die toepassing met terugwerkende kracht heeft met name betrekking op de toekenning van «tax sparing».

Die toekenning is sinds geruime tijd niet meer gerechtvaardigd door de economische toestand van Singapore dat geen ontwikkelingsland meer is. Derhalve is het van belang, overeenkomstig de Aanvullende Overeenkomst, de «tax sparing» te beperken vanaf het jaar volgend op de ondertekening van de Aanvullende Overeenkomst.

De Raad van State is in zijn advies van 28 april 1999 van mening dat die maatregel afbreuk doet aan het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel. De Raad van State stelt derhalve voor dat de goedkeuringswet bepaalt dat artikel IX van de Aanvullende Overeenkomst niet van toepassing is op de «tax sparing»-clausule en dat de huidige bepaling, aan de toepassing waarvan de Aanvullende Overeenkomst een einde stelt met terugwerkende kracht, verder van toepassing is.

De Regering is echter van mening dat de terugwerkende kracht waarin is voorzien in de Aanvullende Overeenkomst met Singapore geen afbreuk doet aan het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel. Vanaf aanslagjaar 1998 is de terugwerkende kracht immers op dezelfde manier van toepassing op elke inwoner van België die interest verkrijgt die in Singapore is vrijgesteld krachtens speciale bepalingen voorzien in de wet inzake belastingverlaging ter bevordering van de economische expansie (Economic Expansion Incentive Act).

Bovendien heeft een verdrag voorrang ten opzichte van het intern recht zodat de regel volgens dewelke een wet een vroegere wet opheft in de mate dat ze tegenstrijdig is met die wet, zonder toepassing is ingeval een verdrag in conflict komt met een wet (Cass. 27.05 1971 de zaak n.v. Fromagerie franco-suisse «Le

partage de son avoir social ayant été abandonnée, le paragraphe 1 de l'article 27 ne trouvait plus à s'appliquer et a été supprimé.

III. Entrée en vigueur

En vertu de l'article IX, la Convention additionnelle s'appliquera en Belgique:

- en ce qui concerne les impôts retenus à la source, aux revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier 1997;
- en ce qui concerne les autres impôts, aux revenus de périodes imposables se terminant à partir du 31 décembre 1997.

Compte tenu des délais nécessités par la procédure de ratification de la Convention additionnelle, les dispositions de cette Convention s'appliqueront de manière rétroactive. Cette application rétroactive concerne notamment l'octroi d'un «tax sparing».

Cet octroi n'est plus justifié depuis longtemps par la situation économique de Singapour qui n'est plus un pays en développement. Il importe dès lors de limiter «le tax sparing» conformément à la Convention additionnelle dès l'année qui suit la signature de celle-ci.

Le Conseil d'Etat considère dans son avis du 28 avril 1999 que cette mesure porte atteinte au principe constitutionnel d'égalité. Il propose dès lors que la loi d'approbation prévoit que l'article IX de la Convention additionnelle ne s'applique pas à la clause de «tax sparing» et que la disposition actuelle à l'application de laquelle la Convention additionnelle met rétroactivement fin continue de s'appliquer.

Le Gouvernement estime toutefois que la rétroactivité prévue par la Convention additionnelle avec Singapour ne constitue pas une atteinte au principe constitutionnel d'égalité. A partir de l'exercice d'imposition 1998, elle s'applique en effet de la même manière à tout résident de la Belgique qui recueille intérêts exemptés à Singapour en vertu de dispositions spéciales prévues dans la loi relative aux allégements fiscaux tendant à promouvoir l'expansion économique (Economic Expansion Incentives Act).

Par ailleurs, un traité a la primauté par rapport au droit interne en sorte que la règle d'après laquelle une loi abroge la loi antérieure dans la mesure où elle la contredit, est sans application au cas où le conflit oppose un traité et une loi (Cass. 27.05 1971 en cause s.a. Fromagerie franco-suisse «Le Ski»). A cet égard,

Ski»). In dat opzicht is het voorstel van de Raad van State dat tot doel heeft via een interne wet af te wijken van artikel IX van de Aanvullende Overeenkomst, tegenstrijdig met het beginsel dat door het Hof van Cassatie is bekrachtigd.

Rekening houdend met de bepalingen van artikel 77 en 78 van de Grondwet, wordt het wetsontwerp dat aan de Raad van State is voorgelegd, gesplitst. Een wetsontwerp houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst wordt onderworpen aan de procedure van artikel 77. Een ander wetsontwerp houdende speciale bepalingen met als doel de toepassing met terugwerkende kracht die in de Aanvullende Overeenkomst is voorzien, mogelijk te maken, maakt het voorwerp uit van de procedure van artikel 78. Bij het opstellen van laatstgenoemd ontwerp, werd rekening gehouden met de opmerkingen die de Raad van State heeft geformuleerd in punt II van zijn advies van 28 april 1999.

* * *

De Regering is van oordeel dat deze Aanvullende Overeenkomst een bevredigende oplossing bevat voor de problemen die na de Overeenkomst van 1972 bleven bestaan. De Regering stelt u dan ook voor de Aanvullende Overeenkomst goed te keuren opdat zij in werking kan treden.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Louis MICHEL.

De minister van Financiën,

Didier REYNDERS.

*De minister toegevoegd aan
de minister van Buitenlandse Zaken,*

Annemie NEYTS-UYTTEBROECK.

la proposition du Conseil d'Etat visant à déroger par une loi interne à l'article IX de la Convention additionnelle est contraire au principe consacré par la Cour de cassation.

Compte tenu des dispositions des articles 77 et 78 de la Constitution, le projet de loi soumis au Conseil d'Etat est scindé. Un projet de loi portant assentiment à la Convention additionnelle est soumis à la procédure de l'article 77. Un autre projet de loi portant des dispositions spéciales visant à permettre l'application rétroactive prévue par la Convention additionnelle fait l'objet de la procédure de l'article 78. Lors de la rédaction de ce dernier projet, il a été tenu compte des observations formulées par le Conseil d'Etat au point II de son avis du 28 avril 1999.

* * *

Le Gouvernement estime que cette Convention additionnelle règle de manière satisfaisante les problèmes que la Convention de 1972 laissait subsister. Il vous propose dès lors de l'approuver afin qu'elle puisse sortir tous ses effets.

Le ministre des Affaires étrangères,

Louis MICHEL.

Le ministre des Finances,

Didier REYNDERS.

*La ministre adjointe
au ministre des Affaires étrangères,*

Annemie NEYTS-UYTTEBROECK.

WETSONTWERP**PROJET DE LOI**

ALBERT II,

Koning der Belgen,

*Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.*

Op de voordracht van Onze minister van Buitenlandse Zaken, van Onze minister van Financiën en van Onze minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze minister van Buitenlandse Zaken, Onze minister van Financiën en Onze minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken zijn ermee gelast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

De Aanvullende Overeenkomst, ondertekend op 10 december 1996 te Singapore, tot wijziging van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Singapore tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Singapore op 8 februari 1972, zal volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Brussel, 17 december 2001.

ALBERT II,

Roi des Belges,

*À tous, présents et à venir,
SALUT.*

Sur la proposition de Notre ministre des Affaires étrangères, de Notre ministre des Finances et de Notre ministre adjoint au ministre des Affaires étrangères,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre ministre des Affaires étrangères, Notre ministre des Finances et Notre ministre adjoint au ministre des Affaires étrangères sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La Convention additionnelle, signée à Singapour le 10 décembre 1996, modifiant la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Singapour tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu, signée à Singapour le 8 février 1972, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 17 décembre 2001.

ALBERT

Van Koningswege:

De minister van Buitenlandse Zaken,

Louis MICHEL.

De minister van Financiën,

Didier REYNDERS.

*De minister toegevoegd aan de
minister van Buitenlandse Zaken,*

Annemie NEYTS-UYTTEBROECK.

ALBERT

Par le Roi:

Le ministre des Affaires étrangères,

Louis MICHEL.

Le ministre des Finances,

Didier REYNDERS.

*La ministre adjointe au ministre
des Affaires étrangères,*

Annemie NEYTS-UYTTEBROECK.

(VERTALING)

**AANVULLENDE
OVEREENKOMST**

tot wijziging van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Singapore tot het vermijden van dubbele belasting in zake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Singapore op 8 februari 1972

De Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Singapore,

WENSENDE de Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting in zake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Singapore op 8 februari 1972 (hierna te noemen «de Overeenkomst») te wijzigen,

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

Artikel I

De tekst van artikel 5, paragraaf 2 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende tekst:

«2. De uitdrukking «vaste inrichting» omvat in het bijzonder:

a) een plaats waar leiding wordt gegeven;

b) een filiaal;

c) een kantoor;

d) een fabriek;

e) een werkplaats;

f) een mijn, een steengroeve of een andere plaats waar natuurlijke rijkdommen worden geëxploiteerd;

g) een landbouwbedrijf of een plantage;

h) een plaats van uitvoering van een bouwwerk of van constructiewerkzaamheden waarvan de duur zes maanden overschrijdt;

i) het verstrekken van diensten, daaronder begrepen adviezen, door een onderneming door middel van werknemers of andere personeelsleden die de onderneming daarvoor heeft in dienst genomen, doch alleen indien zodanige werkzaamheden in het land worden uitgeoefend gedurende een tijdvak of tijdvakken waarvan de duur in totaal 90 dagen in enig tijdvak van twaalf maanden te boven gaat.»

Artikel II

De tekst van artikel 11, paragraaf 2 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende tekst:

«2. Die interest mag echter in de overeenkomstsluitende Staat waaruit hij af-

(TRADUCTION)

**CONVENTION
ADDITIONNELLE**

modifiant la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Singapour tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu, signée à Singapour le 8 février 1972

Le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Singapour,

DÉSIREUX de modifier la Convention tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu signée à Singapour le 8 février 1972 (ci-après dénommée «la Convention»),

SONT CONVENUS DES DISPOSITIONS SUIVANTES:

Article I

Le texte de l'article 5, paragraphe 2 de la Convention est supprimé et remplacé par ce qui suit:

«2. L'expression «établissement stable» comprend notamment:

a) un siège de direction;

b) une succursale;

c) un bureau;

d) une usine;

e) un atelier;

f) une mine, une carrière ou tout autre lieu d'exploitation de ressources naturelles;

g) une exploitation agricole ou une plantation;

h) un chantier de construction ou de montage dont la durée dépasse six mois;

i) la fourniture de services, y compris les services de consultants, par une entreprise agissant par l'intermédiaire de salariés ou d'autre personnel engagé par l'entreprise à cette fin, mais seulement lorsque des activités de cette nature se poursuivent sur le territoire du pays pendant une ou des périodes excédant au total 90 jours au cours d'une période de douze mois.»

Article II

Le texte de l'article 11, paragraphe 2 de la Convention est supprimé et remplacé par ce qui suit:

«2. Toutefois, ces intérêts peuvent être imposés dans l'État contractant d'où ils

**SUPPLEMENTARY
AGREEMENT**

amending the Convention between the Government of the Kingdom of Belgium and the Government of the Republic of Singapore for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income signed at Singapore on February 8, 1972

The Government of the Kingdom of Belgium and the Government of the Republic of Singapore,

DESIRING to amend the Convention for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income signed at Singapore on February 8, 1972 (hereinafter referred to as «the Convention»).

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article I

The text of paragraph 2 of Article 5 of the Convention is deleted and replaced by the following:

«2. The term «permanent establishment» shall include especially:

(a) a place of management;

(b) a branch;

(c) an office;

(d) a factory;

(e) a workshop;

(f) a mine, quarry or other place of exploitation of natural resources;

(g) a farm or plantation;

(h) a building site or construction or assembly project which exists for more than six months;

(i) the furnishing of services, including consultancy services, by an enterprise through employees or other personnel engaged by the enterprise for such purpose, but only where activities of that nature continue within the country for a period or periods aggregating more than 90 days within a twelve-month period.»

Article II

The text of paragraph 2 of Article 11 of the Convention is deleted and replaced by the following:

«2. However, such interest may be taxed in the contracting State in which it arises

komstig is, overeenkomstig de wetgeving van die Staat worden belast, maar de aldus geheven belasting mag niet hoger zijn dan 10% van het brutobedrag van de interest.»

Artikel III

De tekst van artikel 12 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende tekst:

«1. Royalty's afkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat mogen in die andere Staat worden belast.

2. Deze royalty's mogen echter in de overeenkomstsluitende Staat waaruit zij afkomstig zijn overeenkomstig de wetgeving van die overeenkomstsluitende Staat worden belast, maar de aldus geheven belasting mag niet hoger zijn dan 5% van het brutobedrag van de royalty's.

3. De uitdrukking «royalty's», zoals gebezigd in dit artikel, betekent vergoedingen van welke aard ook voor het gebruik van, of voor het recht van gebruik van, een auteursrecht op een werk op het gebied van letterkunde, kunst of wetenschap, daaronder begrepen bioscoopfilms en films of banden gebruikt voor radio of televisie, van een octrooi, een tekening of model, een plan, een geheim recept of een geheime werkwijze of een fabrieks- of handelsmerk, alsmede voor het gebruik van, of voor het recht van gebruik van, nijverheids- of handelsuitrusting of wetenschappelijke uitrusting of voor inlichtingen omtrent ervaringen op het gebied van nijverheid, handel of wetenschap.

4. De bepalingen van paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing indien de genietier van de royalty's, die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn, een vaste inrichting heeft waarmede het recht of het goed, die de royalty's opleveren, wezenlijk zijn verbonden. In dat geval mogen de royalty's overeenkomstig de wet van die andere overeenkomstsluitende Staat worden belast.

5. Royalty's worden geacht uit een overeenkomstsluitende Staat afkomstig te zijn indien de schuldenaar die Staat zelf is, een staatkundig onderdeel, een plaatselijke gemeenschap, een publiekrechtelijk lichaam of een verblijfhouder van die Staat. Indien evenwel de schuldenaar van de royalty's, ongeacht of hij verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat is of niet, in een overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting heeft ten behoeve waarvan de overeenkomst welke tot de betaling van de royalty's aanleiding geeft werd aangegaan en die royalty's rechtstreeks ten laste komen van die vaste inrichting, worden die royalty's geacht afkomstig te zijn uit de overeenkomstsluitende Staat waar de vaste inrichting is gelegen.

proviennent et selon la législation de cet État, mais l'impôt ainsi établi ne peut excéder 10% du montant brut des intérêts.»

Article III

Le texte de l'article 12 de la Convention est supprimé et remplacé par ce qui suit:

«1. Les redevances provenant d'un État contractant et attribuées à un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État contractant.

2. Toutefois, ces redevances sont imposables dans l'État contractant d'où elles proviennent et selon la législation de cet État contractant, mais l'impôt ainsi établi ne peut excéder 5% du montant brut des redevances.

3. Le terme «redévances» employé dans le présent article désigne les rémunérations de toute nature payées pour l'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur sur une œuvre littéraire, artistique ou scientifique, y compris les films cinématographiques et les films ou bandes enregistrées pour la radio ou la télévision, d'un brevet, d'un dessin ou d'un modèle, d'un plan, d'une formule ou d'un procédé secrets ou d'une marque de fabrique ou de commerce, ainsi que pour l'usage ou la concession de l'usage d'un équipement industriel, commercial ou scientifique ou pour des informations ayant trait à une expérience acquise dans le domaine industriel, commercial ou scientifique.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des redevances, résident d'un État contractant, a dans l'autre État contractant d'où proviennent les redevances, un établissement stable auquel se rattache effectivement le droit ou le bien générateur des redevances. Dans ce cas, les redevances sont imposables conformément à la législation de cet autre État.

5. Les redevances sont considérées comme provenant d'un État contractant lorsque le débiteur est cet État lui-même, une subdivision politique, une collectivité locale, un organisme de droit public ou un résident de cet État. Toutefois, lorsque le débiteur des redevances, qu'il soit ou non résident d'un État contractant, a dans un État contractant un établissement stable pour lequel le contrat donnant lieu au paiement des redevances a été conclu et qui supporte directement la charge de celles-ci, ces redevances sont réputées provenir de l'État contractant où est situé l'établissement stable.

and according to the law of that Contracting State, but the tax so charged shall not exceed 10% of the gross amount of the interest.»

Article III

The text of Article 12 of the Convention is deleted and replaced by the following:

«1. Royalties arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other Contracting State.

2. However, such royalties may be taxed in the Contracting State in which they arise and according to the law of that Contracting State, but the tax so charged shall not exceed 5 per cent of the gross amount of the royalties.

3. The term «royalties» as used in this Article means payments of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work including cinematograph films and films or tapes for television or radio broadcasting, any patent, design or model, plan, secret formula or process or trade mark or for the use of, or the right to use, industrial, commercial or scientific equipment or for information concerning industrial, commercial or scientific experience.

4. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply if the recipient of the royalties, being a resident of a Contracting State, has in the other Contracting State in which the royalties arise, a permanent establishment with which the right or property giving rise to the royalties is effectively connected. In such a case, the royalties may be taxed according to the law of that other Contracting State.

5. Royalties shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is that State itself, a political subdivision, a local authority, a statutory body or a resident of that State. Where, however, the person paying the royalties, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment in connection with which the liability to pay the royalties was incurred, and such royalties are directly borne by such permanent establishment, then such royalties shall be deemed to arise in the contracting state in which the permanent establishment is situated.

6. Indien, ten gevolge van een bijzondere verhouding tussen de schuldenaar en de genieter of tussen hen beiden en derden het bedrag van de royalty's, gelet op het gebruik, het recht of de inlichtingen waarvoor zij worden toegekend, hoger is dan het bedrag dat zonder zulk een verhouding door de schuldenaar en de genieter zou zijn overeengekomen, zijn de bepalingen van dit artikel slechts op het laatstbedoelde bedrag van toepassing. In dat geval is het daarboven uitgaande deel van de betalingen belastbaar overeenkomstig de wetgeving van de overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn.»

Artikel IV

De tekst van artikel 15 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende tekst:

«1. Tantièmes, présentiegeleden en andere soortgelijke beloningen verkregen door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat in zijn hoedanigheid van lid van de raad van bestuur of van toezicht of van een gelijkaardig orgaan van een vennootschap die verblijfhouder is van de andere overeenkomstsluitende Staat, mogen in die andere Staat worden belast.

Deze bepaling is ook van toepassing op beloningen betaald door een vennootschap die verblijfhouder is van België terzake van de uitoefening van werkzaamheden die volgens de Belgische wetgeving worden behandeld als werkzaamheden van soortgelijke aard als die welke worden verricht door een in deze bepaling bedoelde persoon.

2. Beloningen die een persoon op wie paragraaf 1 van toepassing is van de vennootschap verkrijgt terzake van de uitoefening van dagelijkse werkzaamheden van leidinggevende of van technische aard, en beloningen die een verblijfhouder van Singapore verkrijgt terzake van zijn persoonlijke werkzaamheid als vennoot in een vennootschap, niet zijnde een vennootschap op aandelen, die verblijfhouder is van België, mogen overeenkomstig de bepalingen van artikel 14 worden belast, alsof het ging om beloningen verkregen voor persoonlijke arbeid.»

Artikel V

De tekst van artikel 17 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende tekst:

«1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 18, paragrafen 1 en 2, is elk pensioen of elke lijfrente betaald aan een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat, slechts in die Staat belastbaar.

2. De uitdrukking «pensioen», zoals gebezigd in paragraaf 1, betekent perio-

6. Si, par suite de relations spéciales existant entre le débiteur et le créancier ou que l'un et l'autre entretiennent avec des tierces personnes, le montant des redevances, compte tenu de la prestation pour laquelle elles sont attribuées, excède le montant dont seraient convenus le débiteur et le créancier en l'absence de pareilles relations, les dispositions de cet article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable conformément à la législation de l'État contractant d'où proviennent les redevances.»

Article IV

Le texte de l'article 15 de la Convention est supprimé et remplacé par ce qui suit:

«1. Les tantièmes, jetons de présence et autres rétributions similaires qu'un résident d'un État contractant reçoit en sa qualité de membre du conseil d'administration ou d'un organe analogue d'une société qui est un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

Cette disposition s'applique aussi aux rétributions payées par une société qui est un résident de la Belgique en raison de l'exercice de fonctions qui, en vertu de la législation belge, sont traitées comme des fonctions d'une nature similaire à celles exercées par une personne visée à ladite disposition.

2. Les rémunérations qu'une personne visée au paragraphe 1 reçoit de la société en raison de l'exercice d'une activité journalière de direction ou de caractère technique ainsi que les rémunérations qu'un résident de Singapour tire de son activité personnelle en tant qu'associé dans une société, autre qu'une société par actions, qui est un résident de la Belgique, sont imposables conformément aux dispositions de l'article 14, comme s'il s'agissait de rémunérations pour services personnels.»

Article V

Le texte de l'article 17 de la Convention est supprimé et remplacé par ce qui suit:

«1. Sous réserve des dispositions de l'article 18, paragraphes 1 et 2, toute pension ou rente payée à un résident d'un État contractant n'est imposable que dans cet État.

2. Le terme «pension», employé dans le paragraphe 1, désigne des paiements péro-

6. Where, owing to a special relationship between the payer and the recipient or between both of them and some other person, the amount of the royalties paid, having regard to the use, right or information for which they are paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the recipient in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In that case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the law of the contracting State in which the royalties arise.»

Article IV

The text of Article 15 of the Convention is deleted and replaced by the following:

«1. Directors' fees and other similar payments derived by a resident of a Contracting State in his capacity as a member of the board of directors or a similar organ of a company which is a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

This provision shall also apply to payments made by a company which is a resident of Belgium for the discharge of functions which, under Belgian law, are treated as functions of a similar nature as those performed by a person referred to therein.

2. Remuneration derived by a person referred to in paragraph 1 from the company in respect of the discharge of day-to-day functions of a managerial or technical nature and remuneration received by a resident of Singapore in respect of his personal activity as a partner of a company, other than a company with share capital, which is a resident of Belgium, may be taxed in accordance with the provisions of Article 14, as if the remuneration was remuneration for personal services.»

Article V

The text of Article 17 of the Convention is deleted and replaced by the following:

«1. Subject to the provisions of paragraphs 1 and 2 of Article 18, any pension or annuity paid to a resident of a Contracting State shall be taxable only in that State.

2. The term «pension», as used in paragraph 1, means periodic payments made in

dieke betalingen gedaan terzake van een vroegere dienstbetrekking of als vergoeding voor bekomen letsel.

3. Pensioenen en andere al dan niet periodieke uitkeringen die worden betaald ter uitvoering van de sociale wetgeving van een overeenkomstsluitende Staat of in het kader van een algemeen stelsel dat door een overeenkomstsluitende Staat is georganiseerd ter aanvulling van de voordelen waarin de genoemde wetgeving voorziet, zijn evenwel slechts in die Staat belastbaar.

4. De uitdrukking «lijfrente», betekent een vaste som, periodiek betaalbaar op vaste tijdstippen, gedurende het leven of gedurende een vastgesteld of voor vaststelling vatbaar tijdvak, ingevolge een verbintenis tot het doen van betalingen, welke tegenover een voldoende en volledige tegenprestatie in geld of geldswaarde staat.»

Artikel VI

De tekst van artikel 23, paragraaf 3 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende tekst:

«3. In België wordt dubbele belasting op de volgende wijze vermeden :

a) Indien een verblijfhouder van België inkomsten verkrijgt die ingevolge de bepalingen van de Overeenkomst, niet zijnde de bepalingen van artikel 10, paragraaf 2, van artikel 11, paragrafen 2 of 6, en van artikel 12, paragrafen 2 of 6, in Singapore mogen worden belast, stelt België deze inkomsten vrij van belasting, maar om het bedrag van de belasting op het overige inkomen van die verblijfhouder te berekenen mag België het belastingtarief toepassen dat van toepassing zou zijn indien die inkomsten niet waren vrijgesteld.

b) (i) Onder voorbehoud van de bepalingen van de Belgische wetgeving betreffende de verrekening van in het buitenland betaalde belastingen met de Belgische belasting wordt, indien een verblijfhouder van België inkomsten verkrijgt die deel uitmaken van zijn samengestelde inkomen dat aan de Belgische belasting is onderworpen en bestaan uit dividenden die belastbaar zijn ingevolge artikel 10, paragraaf 2, en niet van Belgische belasting zijn vrijgesteld ingevolge subparagraaf c), uit interest die belastbaar is ingevolge artikel 11, paragrafen 2 of 6, of uit royalty's die belastbaar zijn ingevolge artikel 12, paragrafen 2 of 6, de op die inkomsten geheven belasting van Singapore in mindering gebracht van de Belgische belasting op die inkomsten.

(ii) België verleent ook een vermindering op de Belgische belasting met betrekking tot interest en royalty's verkregen uit rechtstreekse investeringen, die deel uitmaken van het samengestelde inkomen voor de belastingheffing van de verblijfhouders van België, wanneer overeenkomstig de bepalingen van de Overeenkomst en de alge-

diques effectués au titre d'un emploi antérieur ou en compensation de dommages subis.

3. Toutefois, les pensions et autres allocations, périodiques ou non, payées en exécution de la législation sociale d'un État contractant ou dans le cadre d'un régime général organisé par cet État contractant pour compléter les avantages prévus par ladite législation, ne sont imposables que dans cet État.

4. Le terme «rente» désigne une somme pré-déterminée payable périodiquement à échéances fixes, la vie durant ou pendant un laps de temps déterminé ou déterminable, en vertu d'un engagement d'effectuer les paiements en échange d'une pleine et adéquate contre-valeur en argent ou en son équivalent.»

Article VI

Le texte de l'article 23, paragraphe 3 de la Convention est supprimé et remplacé par ce qui suit:

«3. En ce qui concerne la Belgique, la double imposition est évitée de la manière suivante:

a) Lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des revenus qui sont imposables à Singapour conformément aux dispositions de la Convention, à l'exception de celles des articles 10, paragraphe 2, 11, paragraphes 2 ou 6, et 12, paragraphes 2 ou 6, la Belgique exempte de l'impôt ces revenus, mais elle peut, pour calculer le montant de ses impôts sur le reste du revenu de ce résident, appliquer le même taux que si les revenus en question n'avaient pas été exemptés.

b) (i) Sous réserve des dispositions de la législation belge relatives à l'imputation sur l'impôt belge des impôts payés à l'étranger, lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des éléments de revenu qui sont compris dans son revenu global soumis à l'impôt belge et qui consistent en dividendes imposables conformément à l'article 10, paragraphe 2, et non exemptés d'impôt belge en vertu du sous-paragraphe c), en intérêts imposables conformément à l'article 11, paragraphes 2 ou 6, ou en redevances imposables conformément à l'article 12, paragraphes 2 ou 6, l'impôt de Singapour perçu sur ces revenus est imputé sur l'impôt belge afférent auxdits revenus.

(ii) La Belgique accorde également une imputation sur son impôt, en ce qui concerne les intérêts et redevances tirés d'investissements directs et compris dans le revenu global soumis à l'impôt belge de ses résidents, lorsque l'impôt de Singapour peut être prélevé sur ces éléments de revenu conformément aux dispositions de la

consideration of past employment or by way of compensation for injuries received.

3. However, pensions and other allowances, periodic or non periodic, paid under the social security legislation of a Contracting State or under a public scheme organised by a Contracting State in order to supplement the benefits of that legislation shall be taxable only in that State.

4. The term «annuity» means a stated sum payable periodically at stated times during life or during a specified or ascertainable period of time, under an obligation to make the payments in return for adequate and full consideration in money or money's worth.»

Article VI

The text of paragraph 3 of Article 23 of the Convention is deleted and replaced by the following:

«3. In the case of Belgium, double taxation shall be avoided as follows:

(a) Where a resident of Belgium derives income which may be taxed in Singapore in accordance with the provisions of the Convention, other than those of paragraph 2 of Article 10, of paragraphs 2 or 6 of Article 11 and of paragraphs 2 or 6 of Article 12, Belgium shall exempt such income from tax but may, in calculating the amount of tax on the remaining income of that resident, apply the rate of tax which would have been applicable if such income had not been exempted.

(b) (i) Subject to the provisions of the Belgian law regarding the allowance as a credit against Belgian tax of taxes paid abroad, where a resident of Belgium derives items of his aggregate income for Belgian tax purposes which are dividends taxable in accordance with paragraph 2 of Article 10, and not exempt from Belgian tax according to sub-paragraph (c), interest taxable in accordance with paragraphs 2 or 6 of Article 11, or royalties taxable in accordance with paragraphs 2 or 6 of Article 12, the Singapore tax levied on that income shall be allowed as a credit against Belgian tax relating to such income.

(ii) Belgium shall also allow against its tax a credit with respect to interest and royalties derived from direct investment and included in the aggregate income for Belgian tax purposes of its residents, when Singapore tax may be charged on these items of income according to the provisions of the Convention and the general law of

mene bepalingen van de wetgeving van Singapore de belasting van Singapore mag van die inkomstenbestanddelen worden geheven, maar in werkelijkheid ingevolge bijzondere en tijdelijke maatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van Singapore geen belasting van Singapore is geheven.

Die vermindering wordt berekend naar een tarief van 10% van het brutobedrag wat betreft interest en naar een tarief van 5% van het brutobedrag wat betreft royalty's, maar mag niet dat deel van de Belgische belasting overschrijden dat, berekend vóór het verlenen van de vermindering, overeenstemt met die inkomstenbestanddelen, en is slechts van toepassing gedurende de eerste vijf jaren waarvoor de aanvullende Overeenkomst uitwerking heeft. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten kunnen evenwel met elkaar overleg plegen om te bepalen of dat tijdperk zal worden verlengd.

De uitdrukking «interest en royalty's verkregen uit rechtstreekse investeringen» betekent interest betaald terzake van leningen, of royalty's betaald terzake van contracten, die rechtstreeks en duurzaam verbonden zijn met ontwikkelingsprojecten op gebied van handel of nijverheid in Singapore.

c) Indien een vennootschap die verblijfhouder is van België aandelen of delen in eigendom bezit van een vennootschap op aandelen die verblijfhouder is van Singapore, worden de dividenden die haar door de laatstbedoelde vennootschap worden betaald en die in Singapore ingevolge artikel 10, paragraaf 2, mogen worden belast, vrijgesteld van de vennootschapsbelasting op de voorwaarden en binnen de grenzen die in de Belgische wetgeving zijn bepaald.

d) Indien verliezen die een onderneming gedreven door een verblijfhouder van België in een in Singapore gelegen vaste inrichting heeft geleden, voor de belastingheffing van die onderneming in België volgens de Belgische wetgeving werkelijk in mindering van de winsten van die onderneming zijn gebracht, is de vrijstelling ingevolge subparagraph a) in België niet van toepassing op de winst van andere belastbare tijdperken die aan die inrichting kan worden toegerekend, in zoverre als deze winst ook in Singapore door de verrekening van die verliezen van belasting is vrijgesteld.»

Artikel VII

De tekst van artikel 24, paragraaf 3 van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende tekst:

«3. De belastingheffing van een vaste inrichting die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat heeft, is in die andere overeenkomstsluitende Staat niet

Convention et de la législation générale de Singapour, mais qu'aucun impôt de Singapour n'est effectivement perçu en vertu de mesures spéciales et temporaires destinées à promouvoir le développement économique de Singapour.

Cette imputation est calculée au taux de 10% du montant brut en ce qui concerne les intérêts et au taux de 5% du montant brut en ce qui concerne les redevances, mais n'excède pas la fraction de l'impôt belge, calculé avant imputation, correspondant à ces éléments de revenu et ne s'applique que pendant les cinq premières années à partir de la prise d'effets de la Convention additionnelle. Toutefois, les autorités compétentes des États contractants peuvent se consulter pour décider d'une éventuelle prolongation de cette période.

L'expression «intérêts et redevances tirés d'investissements directs» désigne des intérêts payés en vertu d'emprunts ou des redevances payées en vertu de contrats qui sont directement et durablement liés à des projets de développement industriel ou commercial à Singapour.

c) Lorsqu'une société qui est un résident de la Belgique a la propriété d'actions ou parts d'une société par actions qui est un résident de Singapour, les dividendes qui lui sont payés par cette dernière société et qui sont imposables à Singapour conformément à l'article 10, paragraphe 2, sont exemptés de l'impôt des sociétés, dans les conditions et limites prévues par la législation belge.

d) Lorsque, conformément à la législation belge, des pertes subies par une entreprise exploitée par un résident de la Belgique dans un établissement stable situé à Singapour ont été effectivement déduites des bénéfices de cette entreprise pour son imposition en Belgique, l'exemption prévue au sous-paragraphe a) ne s'applique pas en Belgique aux bénéfices d'autres périodes imposables qui sont imputables à cet établissement, dans la mesure où ces bénéfices ont aussi été exemptés d'impôt à Singapour en raison de leur compensation avec lesdites pertes.»

Article VII

Le texte de l'article 24, paragraphe 3 de la Convention est supprimé et remplacé par ce qui suit :

«3. L'imposition d'un établissement stable qu'une entreprise d'un État contractant a dans l'autre État contractant n'est pas établie dans cet autre État contractant d'une façon moins favorable que l'imposition des

Singapore but no Singapore tax is effectively levied under special and temporary measures designed to promote the economic development of Singapore.

Such credit shall be calculated at a rate of 10% of the gross amount in respect of interest and at a rate of 5% of the gross amount in respect of royalties, but shall not exceed that part of Belgian tax, as computed before the credit is given, which is attributable to these items of income and shall only apply for the first five years for which the supplementary Agreement is effective. However, the competent authorities of the Contracting States may consult each other to determine whether this period shall be extended.

The term «interest or royalties derived from direct investment» means interest paid in respect of loans, or royalties paid in respect of contracts, which are directly and durably connected with industrial or commercial development projects in Singapore.

(c) Where a company which is a resident of Belgium owns shares in a company with share capital which is a resident of Singapore, dividends which are paid to it by the latter company and which may be taxed in Singapore in accordance with paragraph 2 of Article 10, shall be exempt from the corporate income tax under the conditions and within the limits provided for in Belgian law.

(d) Where, in accordance with Belgian law, losses incurred by an enterprise carried on by a resident of Belgium in a permanent establishment situated in Singapore, have been effectively deducted from the profits of the enterprise for its taxation in Belgium, the exemption provided for in subparagraph (a) shall not apply in Belgium to the profits of other taxable periods attributable to that establishment to the extent that those profits have also been exempted from tax in Singapore by reason of compensation for the said losses.»

Article VII

The text of paragraph 3 of Article 24 of the Convention is deleted and replaced by the following:

«3. The taxation on a permanent establishment which an enterprise of a Contracting state has in the other Contracting State shall not be less favourably levied in that other Contracting State than the taxation

ongunstiger dan de belastingheffing van ondernemingen van die andere overeenkomstsluitende Staat die dezelfde werkzaamheden uitoefenen.

Deze bepaling mag niet aldus worden uitgelegd dat zij België belet:

a) de winsten van een Belgische vaste inrichting van een vennootschap die verblijfhouder is van Singapore aan de belasting te onderwerpen tegen het tarief dat door de Belgische wetgeving is bepaald, op voorwaarde dat dit tarief niet hoger is dan het maximumtarief dat van toepassing is op het geheel of op een gedeelte van de winsten van vennootschappen die verblijfhouders zijn van België;

b) roerende voorheffing te heffen van dividenden uit een deelneming die wezenlijk is verbonden met een in België gelegen vaste inrichting van een vennootschap die verblijfhouder is van Singapore.»

Artikel VIII

De tekst van artikel 27, paragraaf 1 van de Overeenkomst wordt opgeheven en de paragrafen 2, 3 en 4 van het genoemde artikel worden de paragrafen 1, 2 en 3.

Artikel IX

1. Deze aanvullende Overeenkomst zal door beide overeenkomstsluitende Staten worden goedgekeurd in overeenstemming met hun respectievelijke wettelijke procedures en zal in werking treden op de vijftiende dag na de datum waarop de laatste van de kennisgevingen van die goedkeuring is ontvangen.

2. De bepalingen van de aanvullende Overeenkomst zullen van toepassing zijn:

a) in België:

(i) op de bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld op of na 1 januari 1997;

(ii) op de andere belastingen geheven naar inkomsten van belastbare tijdperken die eindigen op of na 31 december 1997;

b) in Singapore, op alle belastingen voor de aanslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 1998.

Artikel X

Deze aanvullende Overeenkomst, die een integraal deel vormt van de Overeenkomst, blijft van kracht zolang de Overeenkomst zelf van kracht blijft.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gevoldmachtigd, deze aanvullende Overeenkomst hebben ondertekend.

entreprises de cet autre État contractant qui exercent la même activité.

levied on enterprises of that other Contracting State carrying on the same activities.

Cette disposition ne peut être interprétée comme empêchant la Belgique :

a) d'imposer au taux prévu par la législation belge les bénéfices d'un établissement stable belge d'une société qui est un résident de Singapour, pourvu que le taux précité n'excède pas le taux maximal applicable à l'ensemble ou à une fraction des bénéfices des sociétés qui sont des résidents de la Belgique;

b) de prélever le précompte mobilier sur les dividendes afférents à une participation se rattachant effectivement à un établissement stable dont dispose en Belgique une société qui est un résident de Singapour.»

Article VIII

Le texte de l'article 27, paragraphe 1 de la Convention est supprimé et les paragraphes 2, 3 et 4 dudit article deviennent les paragraphes 1, 2 et 3.

Article IX

1. La présente Convention additionnelle sera approuvée par les deux États contractants conformément à leurs dispositions légales respectives et elle entrera en vigueur le quinzième jour suivant la date de réception de la seconde des notifications annonçant cette approbation.

2. Les dispositions de la Convention additionnelle s'appliqueront :

a) en Belgique :

(i) aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier 1997;

(ii) aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables prenant fin à partir du 31 décembre 1997;

b) à Singapour, à tous les impôts dus pour les années d'imposition commençant à partir du 1er janvier 1998.

Article X

La présente Convention additionnelle, qui fait partie intégrante de la Convention, restera en vigueur aussi longtemps que la Convention elle-même restera en vigueur.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention additionnelle.

This provision shall not be construed as preventing Belgium:

(a) from taxing the profits of a permanent establishment in Belgium of a company which is a resident of Singapore at the rate of tax provided by the Belgian law, provided that this rate does not exceed the maximum rate applicable to the whole or a portion of the profits of companies which are residents of Belgium;

(b) from imposing the movable property prepayment on dividends derived from a holding which is effectively connected with a permanent establishment maintained in Belgium by a company which is a resident of Singapore.»

Article VIII

The text a paragraph 1 of Article 27 of the Convention is deleted and paragraphs 2, 3 and 4 of the said Article shall become paragraphs 1, 2 and 3.

Article IX

1. This supplementary Agreement shall be approved by both Contracting States in accordance with their respective legal procedures and shall enter into force on the fifteenth day after the date of the latter of the notifications indicating such approval.

2. The provisions of the supplementary Agreement shall have effect:

(a) in Belgium :

(i) with respect to taxes due at source on income credited or payable on or after January 1, 1997;

(ii) with respect to other taxes charged on income of taxable periods ending on or after December 31, 1997;

(b) in Singapore, with respect to all taxes for years of assessment beginning on or after January 1, 1998.

Article X

This supplementary Agreement, which shall form an integral part of the Convention, shall remain in force as long as the Convention itself remains in force.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned duly authorised thereto, have signed this supplementary Agreement.

GEDAAN in tweevoud te Singapore, op
10 december 1996, in de Engelse taal.

**Voor de Regering van het Koninkrijk
België:**

**Voor de Regering van de Republiek
Singapore:**

FAIT à Singapour, le 10 décembre 1996
en double exemplaire, en langue anglaise.

**Pour le Gouvernement du Royaume de
Belgique :**

**Pour le Gouvernement de la République
de Singapour :**

DONE in duplicate at Singapoure this
10th day of December 1996, in the English
language.

**For the Government of the Kingdom of
Belgium :**

**For the Government of the Republic of
Singapore :**

**VOORONTWERP VAN WET VOOR ADVIES
VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE**

De tekst van het voorontwerp is identiek met het ingediende ontwerp van wet.

* *

**AVANT-PROJET DE LOI SOUMIS À L'AVIS
DU CONSEIL D'ÉTAT**

Le texte de l'avant-projet est identique à celui du projet de loi déposé.

* *

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 13 januari 1999 door de minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet «houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Singapore op 10 december 1996, tot wijziging van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Singapore tot het vermijden van dubbele belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Singapore op 8 februari 1972», heeft op 28 april 1999 het volgende advies gegeven:

I. Het wetsontwerp strekt tot instemming met de aanvullende overeenkomst, ondertekend te Singapore op 10 december 1996, die verscheidene wijzigingen aanbrengt in de overeenkomst die België en de Republiek Singapore in 1972 hebben gesloten om dubbele belasting te voorkomen.

Volgens artikel IX-2 van de aanvullende overeenkomst zijn de bepalingen van die overeenkomst in België van toepassing:

- op de bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld op of na 1 januari 1997;
- op de andere belastingen geheven naar inkomsten van belastbare tijdperken die eindigen op of na 31 december 1997.

In het beste geval zal echter pas in de loop van 1999 het wetsontwerp door de Kamers worden goedgekeurd en de wet, samen met de Overeenkomst, worden bekendgemaakt.

Die terugwerking zou aanvaardbaar zijn als de wijzigingen die door de aanvullende Overeenkomst worden aangebracht, in België alleen zouden leiden tot belastingverlagingen of tot belastingverhogingen die gecompenseerd worden door belastingverlagingen in Singapore.

Zoals in de memorie van toelichting wordt onderstreept, heeft België echter hoofdzakelijk om de volgende reden om een nieuwe onderhandeling over de met Singapore gesloten overeenkomst ter voorkoming van dubbele belasting verzocht:

«met het oog op, enerzijds, het toepassen van het interne recht inzake de verrekening van de in het buitenland betaalde belastingen met de Belgische belasting (forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting) en, anderzijds, het toepassen van een meer beperkend beleid inzake «tax sparing» (verrekening van niet werkelijk geheven buitenlandse belastingen met de Belgische belasting).»

Die tweevoudige doelstelling is aan de orde in artikel VI van de aanvullende Overeenkomst, waarbij artikel 23, § 3, van de oorspronkelijke overeenkomst wordt vervangen(1).

Om maar één voorbeeld te noemen, stel dat een Belgische vennootschap een lening heeft toegestaan aan een onderneming uit Singapore en dat de interesses van die lening krachtens de wet inzake belastingverlaging ter bevordering van de economische expansie(2) in Singapore vrijgesteld zijn van inhoudingen aan de bron, dan had die Belgische vennootschap krachtens de overeenkomst van 1972 het recht om 15% van het brutobedrag van de ontvangen interesses af te trekken van haar vennootschapsbelasting (voornoemd artikel).

(1) Zie ook de nieuwe paragraaf 3, (b), van het nieuwe genoemde artikel 23.

(2) bedoeld in de overeenkomst van 1972, artikel 23, § 3, (a) (iii).

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le ministre des Affaires étrangères, le 13 janvier 1999, d'une demande d'avis sur un projet de loi «portant assentiment à la Convention additionnelle, signée à Singapour le 10 décembre 1996, modifiant la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Singapour tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu, signée à Singapour le 8 février 1972», a donné le 28 avril 1999 l'avis suivant:

I. Le projet de loi porte assentiment à la Convention additionnelle signée à Singapour le 10 décembre 1996, qui apporte diverses modifications à la convention préventive des doubles impositions conclue entre la Belgique et la République de Singapour en 1972.

D'après l'article IX-2 de la Convention additionnelle, les dispositions de celle-ci s'appliquent, en Belgique :

- aux impôts dus à la source sur les revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier 1997;
- aux autres impôts établis sur des revenus de périodes imposables prenant fin à partir du 31 décembre 1997.

Or le projet de loi ne sera adopté par les Chambres, et la loi ne sera publiée, avec la Convention, au mieux, que dans le courant de 1999.

Cet effet rétroactif serait acceptable si les modifications apportées par la Convention additionnelle n'entraînaient, en Belgique, que des allégements d'impôts, ou des aggravations d'impôts compensées par des allégements fiscaux à Singapour.

Toutefois, comme le souligne l'exposé des motifs, si la Belgique a demandé de renégocier la convention préventive des doubles impositions conclue avec Singapour, c'est essentiellement

«en vue de permettre, d'une part, l'application du droit interne en matière d'imputation sur l'impôt belge des impôts payés à l'étranger (quotité forfaitaire d'impôt étranger) et, d'autre part, l'application d'une politique plus restrictive en matière de «tax sparing» (imputation sur l'impôt belge d'impôts étrangers non effectivement perçus).»

Ce double objectif fait l'objet de l'article VI de la Convention additionnelle, qui remplace l'article 23, § 3, de la convention initiale(1).

Ainsi, pour ne prendre qu'un exemple, supposons qu'une société belge ait consenti un prêt à une entreprise de Singapour et que les intérêts du prêt soient exemptés de toute retenue à la source à Singapour en vertu de la loi relative aux allégements fiscaux tendant à promouvoir l'expansion économique(2): elle avait le droit, en vertu de la Convention de 1972, de déduire de son impôt des sociétés 15% des intérêts bruts perçus (article précité).

(1) Voyez spécialement le paragraphe 3, (b), nouveau, dudit article 23.

(2) visée par la Convention de 1972, article 23, § 3, (a) (iii).

Die Belgische vennootschap zal op zijn vroegst in 1999, wanneer de wet houdende instemming met de aanvullende Overeenkomst in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt, vernehmen dat die aftrek vanaf het aanslagjaar 1988 (inkomsten over 1997):

— haar geheel en met terugwerkende kracht wordt ontnomen in het geval dat de vrijstelling van belasting in Singapore niet voortvloeit uit «bijzondere en tijdelijke maatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van Singapore» (in de oorspronkelijke overeenkomst hoofde het niet om tijdelijke maatregelen te gaan);

— of met terugwerkende kracht tot 10% wordt beperkt, zonder dat hij het «deel van de Belgische belasting ... dat, berekend vóór het verlenen van de vermindering, overeenstemt» met die interessen, mag overschrijden.

De legitimiteit van deze wijziging staat niet ter discussie, maar problematisch is wel dat ze vanaf het aanslagjaar 1998 (inkomsten over 1997) met terugwerkende kracht van toepassing zou worden.

Dat is onder meer de reden waarom artikel 4 van het ontwerp van wet houdende instemming met de aanvullende Overeenkomst bepaalt:

«Wanneer de aanslagtermijnen waarin het gemeen recht voorziet, zijn verstrekken, mag de belasting of de aanvullende belasting die verschuldigd is ter zake van inkomsten waarop de Aanvullende Overeenkomst van toepassing is, nog geldig worden gevestigd tot bij het verstrijken van de termijn van één jaar met ingang van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.»

Het beginsel dat terugwerking van wetten ongeoorloofd is, is weliswaar niet vervat in de Grondwet, maar is inzonderheid in fiscale aangelegenheden noodzakelijk voor de rechtszekerheid.

De memorie van toelichting bevat geen enkele verantwoording voor die terugwerkende kracht. De vertraging waarmee de Regering het ontwerp van wet houdende instemming met de aanvullende Overeenkomst aan de Raad van State heeft voorgelegd, is uiteraard geen rechtvaardiging voor die terugwerkende kracht.

Bijgevolg is die terugwerkende kracht onaanvaardbaar. Ze kan afbreuk doen aan het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel en aanleiding geven tot een beroep tot nietigverklaring bij het Arbitragehof of tot een prejudiciële vraag in het kader van een geschil naar aanleiding van het in het kohier opnemen van aanvullende belastingen krachtens die terugwerkende bepaling.

Als die terugwerkende kracht niet verantwoord kan worden, dan moet in de wet houdende instemming met de aanvullende Overeenkomst een bepaling worden opgenomen die als volgt zou kunnen luiden:

«In afwijking van artikel IX-2-a van de aanvullende Overeenkomst blijft de vermindering vermeld in artikel 23, § 3, (a) (iii), van de voornoemde Overeenkomst van 8 februari 1972, van toepassing op de belastingen op inkomsten over belastbare tijdperken die verstrijken vóór de datum van bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.»

Deze bepaling zou een eenzijdige verlaging van de Belgische belasting omvatten, welke verlaging noodzakelijk wordt door de termijn die zal zijn verstrekken tussen de datum waarop de aanvullende Overeenkomst wordt ondertekend en de datum waarop de wet houdende instemming met de aanvullende Overeenkomst zal worden bekendgemaakt.

II. Bij artikel 3 van het ontwerp van wet behoren de volgende opmerkingen te worden gemaakt.

Het eerste lid zou beter als volgt worden gesteld:

«Wanneer belastingen die in het kohier ingeschreven of geheven zijn voordat deze wet in het *Belgisch Staatsblad* bekendge-

Cette société belge apprendra, au plus tôt en 1999, par la publication de la loi d'assentiment au *Moniteur*, qu'à partir de l'exercice d'imposition 1998 (revenus de 1997), cette déduction:

— lui est rétroactivement retirée en totalité dans le cas où l'exemption de l'impôt de Singapour ne résulte pas «de mesures spéciales et temporaires destinées à promouvoir le développement économique de Singapour» (le caractère temporaire de la mesure n'était pas requis par la convention initiale);

— ou est rétroactivement réduite à 10%, sans qu'elle puisse excéder «la fraction de l'impôt belge, calculé avant imputation, correspondant» à ces intérêts.

La légitimité de cette modification n'est pas en cause, mais ce qui fait problème est qu'elle est appelée à s'appliquer rétroactivement à partir de l'exercice d'imposition 1998 (revenus de 1997).

C'est notamment la raison pour laquelle l'article 4 du projet de loi d'assentiment dispose:

«Lorsque les délais d'imposition prévus en droit commun sont expirés, les impôts ou suppléments d'impôts dus à raison des revenus tombant sous l'application de la Convention additionnelle peuvent encore être valablement établis jusqu'à l'expiration d'un délai d'un an à compter de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.»

Le principe de non-rétroactivité des lois n'est assurément pas inscrit dans la Constitution mais, spécialement en matière fiscale, il est essentiel à la sécurité juridique.

L'exposé des motifs ne contient aucune justification de cette rétroactivité. Le retard mis par le Gouvernement à soumettre le projet de loi d'assentiment au Conseil d'Etat ne constitue assurément pas une telle justification.

Dans ces conditions, cette rétroactivité n'est pas admissible. Elle pourrait constituer une atteinte au principe constitutionnel d'égalité et donner lieu à un recours en annulation devant la Cour d'arbitrage ou à une question préjudiciable dans le cadre d'un litige consécutif à l'enrôlement de suppléments d'impôt en vertu de cette disposition rétroactive.

A défaut de pouvoir justifier la rétroactivité, il y aurait lieu d'insérer dans la loi d'assentiment une disposition qui pourrait être rédigée comme suit:

«Par dérogation à l'article IX-2-a de la Convention additionnelle, la déduction prévue par l'article 23, § 3, (a) (iii), de la Convention du 8 février 1972 précitée reste applicable aux impôts établis sur des revenus de périodes imposables prenant fin avant la date de publication de la présente loi au *Moniteur belge*.»

Cette disposition comporterait un allégement unilatéral de l'impôt belge, nécessité par le délai qui se sera écoulé entre la date de signature de la Convention additionnelle et la date de publication de la loi d'assentiment.

II. L'article 3 du projet de loi appelle les observations suivantes.

L'alinéa 1er serait mieux rédigé comme suit:

«Lorsque des impôts enrôlés ou perçus avant la publication de la présente loi au *Moniteur belge* sont contraires aux dispositions

maakt is, strijdig zijn met de bepalingen van de voornoemde aanvullende Overeenkomst, kunnen degenen die deze belastingen verschuldigd zijn, in afwijking van de bepalingen van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen, bij de gewestelijke directeur der directe belastingen binnen één jaar na de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*, nog een bezwaarschrift tegen die aanslagen indienen.»

Aangezien verder de mogelijkheid geboden wordt om een bezwaarschrift in te dienen, is het nutteloos in de mogelijkheid van ontheffing van ambtswege van «overbelastingen» te voorzien, terwijl artikel 376 van het WIB de gevallen van ontheffing van ambtswege beperkt tot gevallen die niets van doen hebben met het in het ontwerp beschouwde geval. Die extra afwijking van het gemeen recht is niet noodzakelijk.

Het tweede lid is overbodig en behoort te vervallen: aangezien de bepaling slechts van het gemeen recht afwijkt wat de reclamatietermijn betreft, staan tegen de beslissing van de directeur uiteerdaard de bij de wet vastgestelde, gewone beroepen open.

Het laatste lid van artikel 3, dat ertoe strekt degene die belastingen heeft betaald die in strijd zijn met de Overeenkomst de moratoire interessen te ontzeggen die de Staat overeenkomstig artikel 418 van het WIB verschuldigd is, behoort te vervallen: de Raad van State ziet geen reden voor die afwijking van het gemeen recht. Zo er geen reden wordt opgegeven, kan het Arbitragehof ervan uitgaan dat die afwijking van artikel 418 strijdig is met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel.

De kamer was samengesteld uit:

De heer J.-J. STRYCKMANS, eerste voorzitter;

De heren Y. KREINS en P. QUERTAINMONT, staatsraden;

De heren J.-M. FAVRESSE en J. KIRKPATRICK, assessoren van de afdeling wetgeving;

Mevrouw J. GIELISSEN, toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. REGNIER, eerste auditeur-afdelingshoofd. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de heer A. LEFEBVRE, adjunct-referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J.-J. STRYCKMANS.

De griffier,

J. GIELISSEN.

De eerste voorzitter,

J.-J. STRYCKMANS.

de la Convention additionnelle précitée, les redevables de ces impôts peuvent, par dérogation aux dispositions du Code des impôts sur les revenus, encore adresser au directeur régional des contributions directes une réclamation contre ces impositions dans le délai d'un an à compter de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.»

Du moment que cette possibilité de réclamation reste ouverte, il est inutile de prévoir la possibilité de dégrèvement d'office des surtaxes, alors que l'article 376 du CIR limite les cas de dégrèvement d'office à des cas étrangers à l'hypothèse envisagée dans le projet. Cette dérogation supplémentaire au droit commun n'est pas nécessaire.

L'alinéa 2 est inutile et doit être omis : du moment que la disposition ne déroge au droit commun qu'en ce qui concerne le délai de réclamation, il va sans dire que la décision du directeur est susceptible des recours ordinaires prévus par la loi.

Le dernier alinéa de l'article 3, qui tend à priver le redevable des impôts payés en violation de la Convention des intérêts moratoires dus par l'Etat conformément à l'article 418 du CIR doit être omis : le Conseil d'Etat n'aperçoit pas de justification à cette dérogation au droit commun. A défaut de justification, la Cour d'arbitrage pourrait considérer que cette dérogation à l'article 418 est contraire au principe constitutionnel d'égalité.

La chambre était composée de :

M. J.-J. STRYCKMANS, premier président;

MM. Y. KREINS et P. QUERTAINMONT, conseillers d'Etat;

MM. J.-M. FAVRESSE et J. KIRKPATRICK, assesseurs de la section de législation;

Mme J. GIELISSEN, greffier assumé.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. A. LEFEBVRE, référendaire adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

Le greffier,

J. GIELISSEN.

Le premier président,

J.-J. STRYCKMANS.